

УДК 339.24

Сергій Співак

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ МЕТОДОМ ІНТЕРВАЛЬНОЇ ПАРАМЕТРИЗАЦІЇ

Sergiy Spivak

ANALYSIS OF INVESTMENTS EFFICIENCY BY THE METHOD OF INTERVAL PARAMETRIZATION

Бюджетування інвестиційного проекту базується на аналізі деяких фінансових параметрів. У випадку реальних інвестицій розробляється система кошторисів, реалізація яких займає тривалий час (більше двох років). У таких випадках опис невизначеності за допомогою відомих ймовірнісних моделей неможливий через відсутності достовірної вірогідності майбутніх подій. Тому доцільно використовувати інтервальні та нечіткі методи аналізу.

Чиста приведена вартість розраховується за формулою

$$\sum_{t=1}^T [P_t](1+d)^{T-t} - \sum_{t=1}^T [KV_t](1+d)^T = [NVP_t]$$

де d - ставка дисконтування; t_n - рік початку проекту; t_c - рік закінчення інвестування; KV_t - капітальні вкладення в році t ; P_t - прибуток в році t ; T - тривалість інвестиційного проекту в роках.

Значення IRR – це рішення нелінійного рівняння відносно d виду

$$\sum_{t=t_n}^T \frac{[P_t]}{(1+[d])^t} - \sum_{t=0}^{t_c} \frac{[KV_t]}{(1+[d])^t} = [0,0]$$

Розкривши інтервали та сумуючи ліву і праву частини рівнянь, отримаємо:

$$\sum_{t=1}^T P_t^- (1+d^-)^{T-t} - KV_0 (1+d^+)^T + \sum_{t=1}^T P_t^+ (1+d^+)^{T-t} - KV_o (1+d^+)^T = 0 \quad (1)$$

Оскільки під IRR розуміють значення ставки дисконтування, при якій NPV проекту рівний нулю: $IRR = [d_1, d_2]$ при якому $NPV = 0$; то для вирішення даного рівняння будується графік $NPV = f(d)$ і знаходиться перетин функції з віссю абсцис.

Для знаходження розв'язку задачі доцільно використати інтервальний метод Ньютона. Нехай d^* - корінь рівняння (1), тоді інтервальний метод Ньютона матиме вид:

$$mid d^{t+1} = (mid d^t - NPV(mid d^t) / NPV'(mid d^t)), \quad (2)$$

де $mid d$ – середина (півсума) інтервалу.

Послідовність $\{d^t\}$, розраховується за формулою (2) і має наступні властивості:

$$d^0 \supset d^1 \supset d^2 \dots, \\ \lim_{t \rightarrow \infty} d^t = d^*, d^* \in d^t, \forall t.$$

В даній роботі запропонована модель рішення актуальної задачі фінансового бюджетування в умовах невизначеності, заснована на інтервальній параметризації початкових даних. Запропоновано алгоритм розв'язку інтервальних задач, який дозволяє отримувати можливі межі шуканих рішень.